

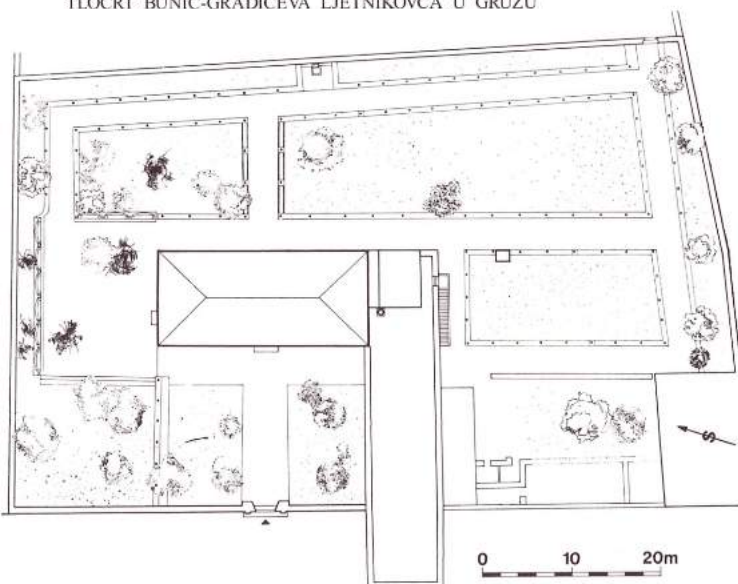

SORKOČEVIĆEV LJETNIKOVAC
NA LAPADU

Stjepovića-Skočibuhe u Suđurđu i kraj Tri crkve, ljetnikovci Gučetića, Đurđevića i Zamanje u Rijeci dubrovačkoj), a tek iznimno ima i manirističkih naznaka (Crijevićev lj. na Gradcu, Stayev u Rijeci dubrovačkoj). Nakon potresa 1667. mnogi se ljetnikovci obnavljaju (Gučetićev u Trstenom, Zuzorić-Bizzarov u Brsečinama), pa i proširuju (Sorkočevićev u Rijeci dubrovačkoj), a samo neki grade iznova s izrazitim oznakama baroknoga stila (Bozdarijev u Rijeci dubrovačkoj, Bizzarov u Komolcu, Pucićev na Pilama). Otada je stalno stanovanje u ljetnikovcima sve raširenija pojava, pa se i u XIX. st. nastavljaju graditi kuće izrazitih ladanjskih značajki (na Pilama, na Pločama i drugim dubrovačkim predgrađima).

Premda je većina dubrovačkih ljetnikovaca prepuštena propadanju, u mnogima ima još kamenoga namještaja koji pokazuje klesarsko umijeće mjesnih i korčulanskih radionica (ljetnikovci Gučetića, Rastića i Staya u Rijeci dubrovačkoj, Sorkočevića na Lapadu, Gundulića u Gružu, Skočibuha u Suđurđu), a neki čuvaju i tragove oslika (Beccadellijev na Šipanu, Sorkočevićev na Lapadu i Rijeci dubrovačkoj, Bunić-Gradićev u Gružu).

TLOCRT BUNIĆ-GRADIĆEVA LJETNIKOVCA U GRUŽU

Vrtovi dubrovačkih ljetnikovaca od XV. st. pokazuju specifičnosti arhit. artikuliranih prostora, ortogonalna rasporeda polja za sadnju i staza natkrivenih odrinom. Zadržavajući mnoga obilježja srednjovj. vrtova, u renesansi se prostor vrta i kuće povezuje, što vodi dokidanju prigrađenih loda i trijemova te, krajem XVI. st., osamostaljenju ladanjske kuće.

LIT.: C. Fisković, Gazarovićev ljetnikovac u Visu, HK, 1946. — *Isti*, Naši graditelji i kipari XV. i XVI. stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947. — N. Dobrović, Dubrovački dvorci, Beograd 1947. — I. Zdravković, Dubrovački dvorci, Beograd 1951. — C. Fisković, Gotički ljetnikovac sred Bole, Brački zbornik, 1957. — *Isti*, Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru, Anali—Dubrovnik 1962, 8–9. — *Isti*, Kultura dubrovačkog ladanja, Split 1966. — *Isti*, Zoranićev prilog našoj renesansnoj hortikulturi, Zadarska revija, 1969, 18. — N. Grujić, Ljetnikovac Lodovica Beccadellija na Šipanu, Peristil, 1969–70, 12–13. — A. Deanović, Perivoj Gučetić u Arboretumu Trsteno, Rad JAZU, 1978, 379. — B. Šišić, Obnova dubrovačkog renesansnog vrta, Split 1981. — C. Fisković, Sorkočevićev ljetnikovac na Lapadu, Rad JAZU, 1982, 397. — N. Grujić, Prostori dubrovačke ladanjske arhitekture, ibid., 1982, 399. — M. Gamulin, Tvrdalj Petra Hektorovića u Starom gradu na Hvaru, Split 1988. — N. Grujić, Ljetnikovac Klementa Gučetića u Rijeci dubrovačkoj, Radovi IPU, 1988, 11. — *Isti*, Ljetnikovac Vice Stjepovića-Skočibuhe kod Tri crkve u Dubrovniku, ibid., 1988–89, 12–13. — *Isti*, Ladanjsko-gospodarska arhitektura 15. i 16. stoljeća na otoku Šipanu, Zbornik dubrovačkog primorja i otoka, II, Dubrovnik 1989. — *Isti*, Pretpostavke za obnovu dubrovačkih ljetnikovaca, u knjizi: Obnova Dubrovnika 1979–1989, Dubrovnik 1989. — V. Marković, Ljetnikovac Bozdari u Rijeci dubrovačkoj i Marino Groppeli, Prilozi—Dalmacija, 1990. — N. Grujić, Vrtina arhitektura ljetnikovca Bozdari u Rijeci dubrovačkoj, u knjizi: Vrtina umjetnost na tlu Jugoslavije, II, Zagreb 1990. — *Isti*, Četiri doba jednog ljetnikovca — »Džonovina« u Rijeci dubrovačkoj, Prilozi—Dalmacija, 1991. — B. Šišić, Dubrovački renesansni vrt, nastajanje i oblikovna obilježja, Dubrovnik 1991. — N. Grujić, Ladanjska arhitektura dubrovačkog područja, Zagreb 1991. — R. Ivančević, Sorkočevićev ljetnikovac na Lapadu i problem klasične renesanse, u knjizi: Likovna kultura Dubrovnika 15. i 16. stoljeća, Zagreb 1991. — N. Grujić, Francesco della Volpaia na Šipanu, Prilozi—Dalmacija, 1992. — Cultural Heritage of Croatia in the war 1991–92, Zagreb 1993. N. Gru.

LJUBAČ, selo u istoimenom zaljevu S od Nina. U župnoj crkvi čuva se gotička piksida. S od sela je prapov. utvrda Venac i brojni grobovi s elementima liburnske kulture. Na rtu Ljubljana ostaci su srednjovj. utvrde templara (*castrum Liuba*) s ruševinama crkve originalna tlocrta: tri jednake polukružne apsida u kvadratičnu prostoru koje su naknadno prizidane uskoj lađi. U obližnjem selu Podvršju nalazi iz bronzanoga doba.

LIT.: L. Dobrović, Posjedi i sjedišta templara, ivanovaca i sepulkralaca u Hrvatskoj, Rad JAZU, 1984, 406. — I. Petricoli, Castrum Liube, SHP, 1983, 13, str. 117–122. — Š. Batović i S. Kukoč, Grobni humak iz ranog bronzanog doba u Podvršju, Radovi. Filozofski fakultet Zadar, 27, 1987–88. I. Pet.

LJUBIČIĆ, Boris, grafički oblikovatelj (Glavice kraj Sinja, 8. XI. 1945). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1968 (Lj. Ivančić, M. Stančić). Od 1970. bavi se grafičkim oblikovanjem i vizualnim komunikacijama. God. 1987. u Zagrebu osnovao vlastiti »Studio International«. Glavne su značajke njegova rada naglašena likovnost i upotreba efektivnih kombinacija

boja. Okušao se u svim vrstama grafičkoga oblikovanja, osobito uspješan na području plakata (*VIII. mediteranske igre u Splitu*, 1979; *Prvenstvo Europe u atletici*, Split 1990; *Muzički biennale Zagreb '81*; *Međunarodni dan muzeja*, 1980, 1992 i 1994; *KRV—ATS—KA*, 1991; *The Tie is Croatian*, 1992). Izradio velik broj znakova (logotipa): Dubrovačka banka, Kvarner express, Jupea, Zagrebački festival suvremene glazbe. Izumio novi tipografski detalj — »Mediteran« slova, čija donja polovica titra kao u vodi.

LIT.: *T. Igarashi*, World trademarks and Logotypes II, Tokyo 1980. — *D. E. Carter*, Logo International II, New York 1986. — *M. Ogawa*, Microcosm of an Ever-Changing World, Toyama 1991. K. Ma.

LJUBIČIĆ, Martin, zlatar (? — Budim, 1790). Ime mu je zapisano 1745. u knjizi učenika budimskoga zlatarskoga ceha u kojemu su do sred. XVIII. st. djelovali ponajviše zlatarski majstori iz Hrvatske, Bosne, Srbije i Makedonije. God. 1750. postao je građaninom Budima. Među njegovim radovima očuvanima u Hrvatskoj ističu se kaleži izrađeni za bivši franjevački samostan u Đakovu (1763) i za franjevački samostan u Požegi (1766).

LIT.: *I. Lentić*, Zlatarstvo u Slavoniji 18. stoljeća, u katalogu: Umjetnost 18. stoljeća u Slavoniji, Osijek 1971. I. Le.

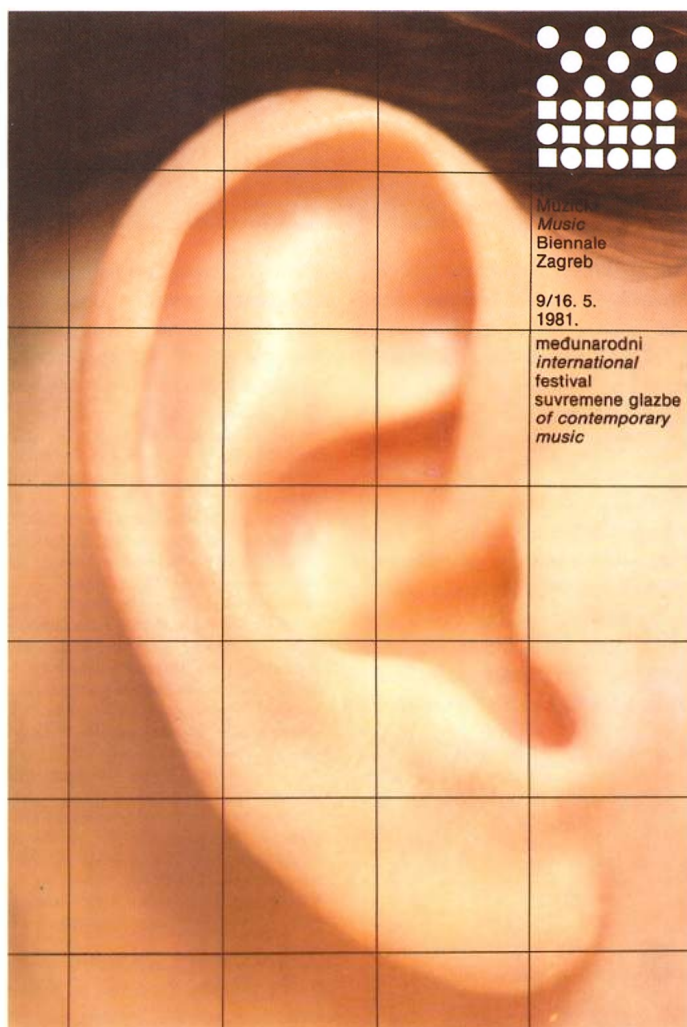
LJUBIĆ, Šime, arheolog, povjesničar, filolog i književnik (Stari Grad na Hvaru, 24. V. 1822 — 19. X. 1896). Teologiju je studirao u Zadru, povijest

i slavistiku 1855—57. na Sveučilištu u Beču. Kao profesor službovao u Splitu, Osijeku i Rijeci. Imenovan kustosom muzeja u Splitu 1858; iste godine odlazi u Veneciju, gdje radi u arhivu. God. 1867. izabran je za člana JAZU; bio je kustos, a 1871—92. ravnatelj Narodnoga muzeja u Zagrebu. Trajnu vrijednost zadržala su njegova izdanja izvora za nac. povijest u deset svezaka *Listine o odnosajih između južnoga Slavenstva i mletačke republike* (1868—91), te tri sveska *Commissiones et Relationes Venetae* (1876—80). Osnovao je Hrvatsko arheološko društvo (1875) i časopis »Viestnik Hrvatskoga arheološkoga društva« (1879), a izdao je naš prvi katalog arheol. nalaza *Popis Arheološkoga odjela Narodnoga zemaljskoga muzeja u Zagrebu* (1889. i 1890).

BIBL.: *Staro dalmatinsko pjenezosloje*, AZPJ, 1852, 2; *Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia*, Vienna 1856; *Faria Città vecchia e non Lesina*, Zagreb 1873; *Opis jugoslavenskih novaca*, Zagreb 1875; *O Posavskoj Hrvatskoj i o zlatnih novcih njezina zadnjega kneza Serma 1018*, Rad JAZU, 1878, 43; *Aquae Iasae* (Varaždinske Toplice), VjHAD, 1879; *Rittium* (Surduk), ibid.; *Panonski kipari za cara Galerija*, ibid., 1880; *Predhistoričke starine u Prozoru i u Brlogu*, ibid., 1881; *Arheološka izkapanja u Bakru*, ibid., 1882; *Andautonia* (Ščitarjevo), ibid., 1883; *Arheološka izkapanja u Srijemu*, ibid.; *Dukljanske starine*, ibid., 1884; *O napredku arheološke znanosti u našoj hrvatskoj zemlji*, Rad JAZU, 1886, 80; *Dva popisa listina (g. 908—1782) glasovitoga manastira sv. Krševana u Zadru*, Starine JAZU, 1887, 19; *Rimski carski novci Narodnoga zemaljskoga muzeja*, VjHAD, 1879—88.

LIT.: *T. Smičiklas*, Život i djela Šime Ljubića, Zagreb 1898.

K. V. G.

B. LJUBIČIĆ, *Muzički biennale Zagreb '81*